

EU gör exporten krångligare

Sommaren 2013 kommer EU:s nya tullagstiftning att träda i kraft. Tvärtemot avsikten med moderniseringen riskerar de nya reglerna att försvåra export.

I inledningen till EU:s nya Tullkodex står följande: ”För att underlätta legitim handel och bekämpa bedrägeri krävs det enkla, snabba och standardiserade förfaranden och arbetsmetoder.” Det är en god ambition. Men i utarbetandet av förslag till nya bestämmelser har näringslivet haft begränsat tillträde och företagens perspektiv har då kommit i skymundan. Ett exempel där diskussioner endast har förts mellan tjänstemän i EU-kommissionen och medlemsländernas tullrepresentanter gäller en varas ursprungsland. I det utkast till lagstiftning, som skickats ut på en begränsad remissrunda, framgår att nya regler kommer. Även om inga detaljer redovisas är signalerna tydliga. Principen att platsen för den sista väsentliga bearbetningen definierar ursprungslandet ersätts av komplicerade produktspecifika krav.

Ett företag som i dag exporterar utanför EU, kan avkrävas information om i vilket land varan är tillverkad av tullverk och andra myndigheter i vissa länder. Uppgiften saknar betydelse för tull- eller skattefrihet och används främst för statistik och/eller av handelspolitiska skäl. Om mer än ett land är inblandat i tillverkningen blir det land där varan genomgår den sista väsentliga bearbetningen produktens ursprungsland. Exempelvis får en maskin som sätts samman i Sverige svenskt ursprung, även om den innehåller delar och material från flera olika länder. Det är en relativt enkel bestämmelse att tillämpa.

Går EU:s förslag igenom kommer i stället produktspecifika regler att avgöra i vilket land en vara ska anses ha sitt ursprung. Risken är överhängande att det blir svårare att utfärda nödvändiga intyg för många företag som exporterar till länder utanför EU. Ett värsta-scenariot är att ursprungslandet på insatsprodukterna i en vara måste spåras ner på bokstavligen skruv- och mutternivå. Då måste företagen kräva denna information från sina underleverantörer som i sin tur måste kontrollera med sina leverantörer o s v. För vissa exportprodukter kommer omfattande utredningar troligen att krävas där hänsyn ska tas till inköpspriser, pålägg etc.

Redan idag finns ursprungsregler med produktspecifika krav i de särskilda frihandelsavtal som EU har slutit med ett 40-tal länder. Avtalen gynnar företag i både EU och avtalsländerna genom nedsatt tull vid import. I väntan på fullständiga frihandelsavtal skapar ursprungsreglerna värde för båda parternas företag.

Några motsvarande fördelar med införandet av en ny ursprungslagstiftning finns inte. Att redan väl fungerande regler kompliceras motverkar ambitionen att skapa ”enkla, snabba och standardiserade förfaranden och arbetsmetoder”. Införandet av produktspecifika regler medför inte en modernisering av regelverket, snarare dess direkta motsats.

Per Anders Lorentzon

Senior Advisor, Sydsvenska Industri- och Handelskammaren